Ч. 4 Пятниця 6 (18) січня 1895. Рік V.

**Виходить у Львові** що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

**Редакция і Адміністрация:** улиця Чарнецкого ч. 8.

**Письма** приймають ся лиш франковані.

**Рукописи** звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложеньем оплати почтової.

**Рекламациї** незапечатані вільні від оплати почтової.

# НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

**Передплата** у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостствах на провінциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

## Так лиш у нас може бути!

Ремісники по селах на визиск — то щось нового, щось нечуваного, то спеціяльність наша, чисто галицка, якої не знайде ся нїгде в сьвітї, бо то хиба лиш у нас так може бути!

Під конець минувшого року звертали ми кілька разів в части господарскій увагу на то, як би то добре було, коли-б у нас по селах були добрі, фахові ремісники найпотрібнїйші для наших господарів бодай ось так: як ковалї та шевцї; і господарям була би з ними вигода і ремісники могли би на селї знайти прожиток для себе. Ми звертали тогди увагу на то, що таки самі наші селяни повинні старати ся о то, щоби мати своїх ремісників, а то ось як: Ґрунти — казали ми тогди — у нас вже дуже роздроблені, дїлити вже нема що. Господар що має чотири, пять морґів, а четверо або пятеро дїтий — коли розділить ґрунт помежи дїти, не дуже їх запоможе, ба противно, роздроблюючи ґрунт зводить таки добровільно свої дїти на бідy й нужду, бо дитина, коли прийде до віку і схоче завести собі своє окреме господарство, не вижиє з морґа землї і найчастїйше так буває, що ґрунт переходить тогди в чужі руки, а з того, що мав стати господарем, робить ся зарібник, що змушений жити з дня на день з голих рук і щасливий, коли ще знайде який заробок. З такого зарібника робить ся опісля найчастїйше чоловік без волї і енерґії, ледащо, піячина, простий попихайло, або, як в Коломийщинї кажуть, жидівский йойлик, або таки простий злодій. Чомуж не мають родичі наперед вже подбати про то, щоби своїм дїтем, котрим не можуть лишити досить землї, придбати красшу долю, щоби дати їм честний і безпечний спосіб до житя? А то преці річ не дуже так трудна. Хто не може лишити своїй дитинї готового маєтку, чи ґрунтом чи грішми, нехай старає ся, дати їй такі відомости, котрі можуть їй заступити той маєток. А до того не конче потреба учити дитину аж на „пана“. Нинї кождий пан, хто має спосіб до житя і уміє з него користати. Чому не учити дитини ремісла? Ремісло поплачувало завсїгди і буде поплачувати, доки лиш людий стане, але треба щоби й ремісник з одної сторони був добрий, а з другої меткий честний і ощадний; тогди він завсїгди знайде роботи для себе і буде міг жити на сьвітї, хоч не вигідно, але бодай не в бідї та нуждї.

Що по наших селах міг би удержатись не один ремісник, о тім нема й сумнїву. Кождий з нас знає, як то двори розбивають ся нераз за добрими ковалями, спроваджують їх бог знає звідки, платять грішми, дають хату і ординарию, лиш щоби мати доброго ремісника під рукою. А наші господарі? І їм би здав ся такий коваль або який инший ремісник, але они байдужі на то; воліють вязати мотузками та ожевками або як небудь инакше радити собі, аж коли вже конче потреба, ідуть до міста та шукають собі якого майстра полатайка, платять добре за дрантиву роботу і не мають відтак нїякого хісна з неї. Чи-ж не лїпше би, щоби таки свої люди в селї собі помагали, щоби свої ремісники помагали господарям а господарі давали їм заробок? Певно, що було би лїпше; одно лиш питанє: чи міг би добрий ремісник удержати ся у нас на селї? Чому би нї, ще й як міг би удержатись! Ми дістали з Надвірняньского допись, котра кидає дуже ярке сьвітло на ремісничі відносини по селах і як з одної сторони показує та дає доказ, що по селах єсть потреба ремісників і що тї ремісники могли би удержатись, так з другої сторони подає нам так сумні факти, які можливі хиба лиш у нас, скажім отверто, серед так нездарного і непорадного селяньства як наше. Наш дописуватель представляючи біду та нужду селяньства на Підгірю каже:

„Га, біда й нужда крайна; описати то годі, треба до хати заглянути! Зарібків нема; як би не вижен в лїтї, то хиба голодова смерть забрала би наших людий до своєї хати! А в зимі, то правди нїгде дїти, всї они перележують, бо що будуть робити. Пересплять, щоби менше їсти; инакше не можна би вижном зими перепхати!... Мимо тої біди тяжко кого наклонити, щоби шукав собі хлїба беручись до якого ремісла. Як же наші села бідні в ремісників! Нї коваля, нї людяного ткача, шевця, стельмаха і т. д. Зі всїма орудками біжи в місто, а то щоби якпись день стратити! Кожде село дало би кільком ремісникам прожиток. Але наші селяни кажуть: „Наші тати і дїди того не знали, та й ми не хочемо такої установи“. Але-ж бо тати і дїди мали землю, а нам єї вже не стає! Ну, а що будуть наші дїти робити?

У нас і таке водить ся, що арендарі ставлять кузнї, справляють до них все, що потреба, та вишукують собі ковалів голодранцїв а тї сараки, за мізерних денно кілька шісток, кують свою біду і таким чином наковують своїм хлїбодавцям грошиків! А позаяк роботу годї кождому сейчас скінчити, то чекаючі на ню господарі гріють душу і тїло при шинкваси! А гадаєте, що то кепский ґешефт?! До того ще може прийти, що в той спосіб одержать наші села шевців, ткачів і т. д. Так ковалї суть

4)

## РОЗБИШАКИ НА РІЦЇ МІСІСІПІ.

Повість з житя американьских полїшуків.

**Фридриха Ґерстекера.**

(Дальше.)

### 2.

### Бійка. — Смарт і Дейтон.

В Гелені [1]) був незвичайний, як рідко коли, рух та глота; видко, що посходили ся були сюди люди з цїлої околицї. Всюди стояли мужчини громадками і щось живо балакали з собою; одні мали на собі мисливскі сорочки, обшиті красими тороками, як у полїшуків, другі знов були поубирані більше з міска, в синих фраках, а всї розмавляли голосно і розкладали при тім руками. Видко, що розмова їх не була звичайна, щоденна.

Перед готелем „Унїон“, найлїпшою гостинницею на цїле місто, збила ся була у купу таки немала часть сих людий, а господар тої гостинницї, чоловік високий, сухірлявий, з білявим волосєм і вистаючими вилицями та кінчастим довгим носом, але синими і лагідними очима, словом, від голови до ніг янкі [2]), стояв на порозї і приглядав ся тїй глотї вже від довшого часу з очевидним вдоволенєм. А в хатї було що робити і запопадлива господиня, котрій помагала одна служниця і мурин, аж не знала, як дати собі ради, щоби заспокоїти своїх гостий та прилагодити постїль для тих, що мешкали далеко від Гелени. А господар мимо того стояв спокійно на своїм місци і не журив ся анї трохи тим, що дїяло ся в хатї.

Але зі спокійної, а бодай мирної доси розмови, прийшло від перепалки а може й від того, що дехто мав вже в чубі, до грізної сварки. — Зразу було лиш чути, як дехто кляв та відгрожував ся, а нараз роздав ся страшенний крик і зробило ся збіговиско, бо прийшло до бійки, а господар лиш усьміхав ся, бо, видко, вже давно на то чекав.

Заложивши руки в кишенї від штанів і оперши ся правим плечем об одвірок, подав ся він трохи наперед і стояв так, а по нім було добре видко, що він рад був тїй бійцї, котрої наслїдки може таки були єму на руку.

Той, що перший взяв ся до бійки, був якийсь низкий присадкуватий Ірляндець, з рудим, аж червоним волосєм і з ще більше рудою бородою, до того ще й в розщімханій собочцї та в прикоротких і вузких штанах з нанкіну, що робило з него трохи сьмішну фіґуру. Але впрочім не було з Патріком [3]) О'Тульом анї сьміху анї жарту, скоро він собі кількома каплями віски заморочив голову і мав якусь причину до розважної, або, як він то казав, до „слушної“ суперечки. Хоч він і не скорий був до сварки, то все-таки не був би уступив ся з місця до самого послїдка, скоро би ще був хоч який-такий вигляд на порядну бійку.

Але хоч би й як була сим разом слушність по сторонї Патріка або Пата, як єго звичайно в місточку звали, то все-таки з ним було круто, бо ледви що єго противник повалив ся перед ним у порох, коли вже більша часть з тих, що доси лиш трохи або й зовсїм не мішали ся до суперечки, кинулись до него і хотїли зімстити ся на нїм за того, котрим він кинув до землї.

— Відступіть ся від мене! — кажу вам, ви замащені голодранцї — вовчиця вам мама! — крикнув Ірляндець і валив кулаками на лїво і право, не зважаючи в кого, з такою силою і так зручно, що в одній хвили обігнав ся таки добре від напастників.

— Хочете бити ся, то бийтесь честно! — кричав він притім і закочував рукави, що заедно єму спадали, — бийте ся честно, ви урви-

[1]) Гелена мале місточко в Арканзас над берегом Місісіпі.

[2]) Янкі (Yankee) значить „Новоанґлїєць“. Слово се утворило ся в наслїдок хибної вимови Індиянами слова English (інґліш, — інґліс, янґліс, янклі і наконець „янкі“. Янкідудль (Yankeedoodle) називають в Америцї народні пісні.

[3]) Патрік=Патриций (патрон Ірляндиї).

вже в деяких селах в богородчаньскім і надвірняньскім повіті. Чи-ж то саме не могла би вчинити громада, коли вже нема свого питомого чоловіка? Другі люди уживають всяких способів, беруть ся до всего, щоби своє житє поправити, щоби біду прогнати від себе та богатіють, а наш селянин іде тою самою дорогою, що ішли его діди, та й вічно капарить, нарікаючи на всїх і вся, лиш не на себе!“

Стілько наш дописуватель. За ту его допись ми дуже єму вдячні, бо она показує нам, до чого то вже у нас доходить! Як випас худоби обчислений на визиск наших селян на Підгірю, так заводять ся там тепер вже й ремісники по селах на визиск. А по правді сказавши, кого тут винувати? Чи таки безусловно того арендаря, що спроваджує до села ремісника, дає єму материял і начинє в руки, платить, робить громаді вигоду а зиски бере для себе? Нї, не так дуже той винен, що визискує, як той, що дає ся визискувати. Такий визиск, хоч він єсть очевидним визиском, не робить ся потайком, хитро, підступом, але при добровільній згоді. Біда лиш в тім, що визискувані не видять, не розуміють завсїгди того, що з ними роблять, а найгірше, що самі не хотять брати ся до того, чим би не лиш самі могли собі помагати, але й через що не піддавали би ся добровільно визискови. Отсей факт заводженя ремісників на визиск по селах нехай буде доказом, що ремісло на селї може поплачувати, а заразом нехай буде знаком і осторогою, щоби таки наші селяни самі брали ся до ремісла, коли не хотять, щоби їм хтось вирвав з рук так важний і досить певний заробок.

## Перегляд політичний.

Нові міністри угорскі зложать нинї приписану присягу, а в суботу представить ся цїлий кабінет обом палатам. Завтра предложить президент кабінету проґраму правительства на конференциї клюбу лїберального.

В тирольскім соймі завізвав маршалок відповідно до реґуляміну тих послів з італіяньскої части краю, котрі не хотять явити ся, щоби взяли участь в нарадах.

Уступленє француского президента републики єсть нинї найважнїйшим фактом полїтичним. Казимір-Періє вислав письмо до сенату і палати послів, в котрім каже, що уступає длятого з президентури, позаяк президентура републики не має нїякої свободи дїланя анї средств контролї і моральної сили, без котрої єсть нїчим, а котру може набрати лиш з довіря народу. Публичне мнїнє удало ся декому збаламутити, а від шести місяців веде ся борба і клевета, зогиджує ся і безчестить ся стан судейский і армію, парлямент і одвічального начальника держави. Особисте почутє чести і пошановок для вітчини, не дозваляють єму довше допускати, щоби найлїпших слуг вітчини що дня хтось безчестив. Він переконаний, що лиш тому правительству удасть ся перевести реформи, котре відважно здобуде пошановок для законів і послух для своїх підвластних.

Стан здоровля росийского мінїстра для справ заграничних, Ґірса о стілько поправив ся, що він міг вже сими днями приняти у себе кількох амбасадорів і відбути з ними нараду в справах полїтичних. — О якихсь змінах полїтичних в Росиї, о котрих ще до недавна так богато говорено, тепер вже зовсїм нїчого не чувати.

# Новинки.

*Львів дня 17 січня 1895.*

— **Загальні збори** Руского товариства педаґоґічного відбудуть ся в пятницю 1 лютого.

— **Забави.** Баль товариства ґімнастичного „Сокіл“ відбуде ся дня 3 лютого в великій сали Народного Дому.

— **Селяньский обхід.** В Карлові коло Снятина відбув ся заходом о. Курпяка в тамошній читальни вечерок вокально-декляматорский в честь Маркіяна Шашкевича з таким порядком: На початку сам о. Курпяк виголосив вступне слово о добрих і злих розривках та о читаню книжок; відтак хор селяньский під управою о. Курпяка відсьпівав „Де єсть руска вітчина“; був відчит про Маркіяна Шашкевича; хор „Гуляли“; леґінь Василь Волощук віддеклямував дуже удачно „Думу“ Устияновича; хор відсьпівав „Як ніч мя покрие“; читали деякі твори Маркіяна Шашкевича; хор „Ревуха“; відчитали про перенесенє мощей Маркіяна Шашкевича до Львова; хор „По морю“ відсьпівали на жаданє публики два рази. Публика складала ся з виїмком трохи інтелїґенциї з самих селян, котрих було около 200. В часї вечерка зібрали кільканацять шісток на театр. Звістно, що в Карлові заходами о. Курпяка вже неоден вечерок відбув ся в честь славних руских мужів.

— **Для правників.** Сойм і другі міродайні круги вже від кількох лїт роблять заходи в цїли помноженя сил в наших судах і полїпшеня биту судових урядників. Заходи не були безуспішні. В послїдних часах отворило ся кільканацять нових посад, а в минувшім місяцї обсаджено 8 нових посад ад'ютованих авскультантів. Тепер знову оголошений конкурс на 10 новооснованих посад судових ад'юнктів. Акция на тім не скінчила ся і заходи для помноженя судового персоналу ведуть ся дальше. Окінчені правники повинні-б бачити на тім всїм лиш заохоту для себе, що-б добивати ся кариери в судовій службі, тим більше, що запевідженє введенє нової цивільної процедури попереджує орґанїзация судового устрою, котра значно причинить ся до полїпшеня материяльного стану судовиків, їх скоршого авансу і скріпить значенє та повагу судів.

— **Доля Українців.** „Новий курс“ в Росиї не приніс Українцям нїчого нового, тільки ще острійший гнет, нїж перше. Маємо певні вісти, що тепер нїже єдиного слова українського цензура росийска не пускає. Бувало на приклад перше так, що в „Кіевскій Старинї“ в образках народописних для вірности поміщали розмови осіб в українській мові. Тепер се не дозволене. „Байки“ Глїбова, що кілька разів були друковані в Росиї, тепер зовсїм зборонені. Тих, що в Харкові позаторік відобрали наші книжки і ґазети з Галичини, не давши їх перед тим до перегляду цензурі, засудили тепер страшенно остро: Семена Левандовского на 6 місяців, Софію Русову на 3 місяці, Якова Трутовского і Івана Липу на 2 місяці; крім того першим двом не можна буде жити у городах унїверситетских — Русовій 5 лїт, а Левандовскому 2 роки, а будуть они проживати у менших городах під доглядом полїциї; Трутовскому дозволено жити в Харкові, де він був асистентом психіятричної больницї дра

---

телї, один против одного, а хоч би й двох або трох, але не вісїм та девять на одного; хороба би вас напала — я вам всїм голови порозвалюю, ви шибеники!

— Честно бийтесь! — відозвало ся й собі кількох зпомежи товпи та хотїли відтрутити других, що мали охоту до бійки. Але в сїй хвили схопив ся той, що лежав на земли і закривши підбите око лївою рукою, витягнув правою ніж, що мав его укритий під камизелькою і крикнувши як біснуватий кинув ся з дикою лютостию на чекаючого зовсїм спокійно Ірляндця.

Але сей не рушаючись з місця, не допустив до добре виміреного удару, бо схопив напастника за руку і кинув ним другий раз об землю думаючи, що тамті другі, що стояли доокола него, будуть мати на стілько почутя справедливости, що не допустять, щоби ще хтось другий кинув ся на него.

Коли бо в товпі не був нїхто єму прихильний — насамперед вирвали єму з рук тамтого побитого, а відтак всї нараз кинулись на него з тим більшою силою.

До землї ним, тим псом ірийским! Бийте его! крикнули всї. — Він наважив ся на горожанина Сполучених Держав — а він чого тут, той зайда? За чим прийшов іззя моря?

— До ріки з ним! — крикнув якийсь плечистий хлописко, що мав ще не зовсїм загоєну близну від рота аж до самого уха, а від котрої виглядав аж якось дико і страшно — до води з ним — ті ирийскі та німецкі волоцюги і так лиш псують цїну бідним і честним робітникам. У воду его, того тонконогого собаку, нехай собі відтак з морскими раками потанцює! — Сказавши то, свиснув він, не голосно, але якось дуже дивно і нараз кинув ся на переляканого Ірляндця та мало що вже не повалив его на землю. Але мимо того всего не був би він поборов вправного боксера[4]), коли-б ті, що стояли близько него і ще кількох других, що й собі вмішали ся до того, не були прийшли єму на поміч; они взяли О'Туля з кількох боків і звалили на землю.

— Несїть падлюку до ріки! — кричала товпа — звяжіть єму руки взад і пустїть на воду, нехай плине! — Нехай вертає назад до Ірляндиї; по дорозї може найняти собі корабель, коли хоче — зажартував собі хтось з товпи, а хоч декотрі спокійнїйші не хотїли допустити до того, щоби з простої суперечки прийшло аж до так сумного кінця і взяли ся поваленого боронити, то все-таки другі їх відтрутили і як шалені тягнули вже свою жертву до ріки.

З О'Тулем було вже дуже зле, а він же й сам знав, як дуже нетерплять его люди в Геленї і міг таки на правду побоювати ся як найгіршого кінця. Боронив ся ще, як міг, зі всеї сили від убийників, але вже й не мав надії, чи то що єму поможе; їх було богато, а до ріки недалеко, то й не було би часу, щоби они опамятали ся. — Тогди знайшов ся один, що нараз кинув ся помежи розлючених, схопив Ірляндця за руку і спинив бійку. Той один, то був не хто инший, лиш наш спокійний господар, Йонатан Смарт, що виступив з цїлою своєю повагою і крикнув: „Стійте — досить того!“ — як коли-б хтось поставив его судиею для тої товпи.

Але товпа не мала анї найменшої охоти згодити ся на то, щоби хтось так несподївано і непрошений мішав ся до неї.

— Вступіть ся, Смарте — пустїть сего чоловіка і забирайтесь до чорта! — такі і тим подібні голоси роздали ся зпомежи товпи. Але Смарт мимо того не уступив ся, лиш відозвав ся грімким голосом:

— Аби мене Бог побив, коли ви єму хоч волос з голови урвете!

— Ну, то добре! — відозвав ся на то один з его противників і виймив малий пістолет та змірившися до янкі, стрілив. На щастє капсля спалила, а Йонатан Смарт не був з тих, що спокійно дають до себе стріляти. В одній хвили добув він довгий що найменше на дванайцять цалів ніж, котрий носив завсїгди при собі під сурдутом, та замахнув ся ним на стріляючого і був би певно розрубав єму голову на двоє, коли-б тамтой в тій хвили не був з криком скочив на бік; а так ніж зачепив кінцем лиш в плече і роздер на нїм одіж від гори аж до самого споду.

Удар був так сильно виміреный, що певно нїхто би був не подумав, що то жарти. Та й повів по людех заіскреними очима і з таким роз'яренем, що їх мимо волї взяв страх і они пустили Ірляндця. А той скоро лиш почув ся вільний, так і зараз схопив ся та мав вже охоту брати ся знову до бійки. Але Смарт держав его за руку як кліщами, і заким ще тамті опамятали ся та могли зважити ся ставити опір, повів малого Ірляндця з собою до своєї хати і зараз по тім щез десь в серединї.

— Хиба би менї очи вилїзли! — крикнув нараз той блїдий хлописко з близною, про котрого ми вже згадували — маємо дати собі грати по носї? А він хто такий, той плюгавий, довгоногий янкі, що зайшов звідкись сюди до Арканзас та хоче тут приказувати цїлій громадї порядних людий, що они мають робити або нї? Пустїм его з огнем, того шибеника!

— Єй Богу, зробимо так — ходіть, хлопи, винесїть огню таки з его кухнї — верещала

---

[4]) Боксерами звуть ся ті, що уміють бити ся дуже зручно на кулаки; до такої бійки мають они ще й зелїзко з дірками, котре закладають на пальцї.

Ковалевского, а все-ж таки і він буде під доглядом поліциї 2 роки. Другим з тих що були арештовані в маю 1893 року, звелено найбільше виїхати з Харкова у міста, де они родили ся, і лишити їх під доглядом поліциї, то значить без права чим-небудь заняти ся. „Народ", що дістав сю вістку з України, поміщав також опис дуже цікавої пригоди, яка склала ся в Полтаві дня 17. ст. ст. грудня с. р. Там були губернскі земскі збори. Комісия предкладала між иншим старати ся о допуст у народні школи українських книжок. На 42 радних найшов ся один, що розумно обстав за внесенем комісиї. Іменно Гласний П. М. Бровко сказав так: „Тому, що ми жиємо в Україні, то мусимо старати ся о дозвіл книг на українській мові. Дитина далеко скорше вчить ся читати на своїй рідній мові, ніж на загальній літературній (российскій), і легше присвоює собі прочитане; а коли дозріє відповідно, можна їй дати і книги, написані в российскій літературній мові. Я пересьвідчив ся, що діти зовсім не розуміють богато российских слів в книжках. На читане українських книжок я дивлю ся, як на легший спосіб розширюваня знаня і не придаю сему ніякого другого значеня". Але збори відкинули се внесене; не знати також, хто з 42 голосуючих був за внесенем. Знаємо також, що товариство ім. Шевченка два рази торік старало ся о допуст „Зорі" до Росиї. Вкінци по довгих заходах дізнало ся тілько, що „Зоря" заборонена, бо ширить „небажану пропаґанду". Так само невинний „Дзвінок", призначений для дітий, ширить небажану пропаґанду... Так виглядає Ельдорадо (рай) наших москвофілів. І є ще в нас народовці, що з тими перекинчиками хотять накладати, що їх наміри принимають мовчки і не обурюють ся, що своїми руками піддержують сю гнилу колоду, котра нас спиняє в нашім поході до ідеалів народних! Справді, се тілько в нашій краї можливе!...

— **На будову руского театру** зложили на руки комітету: О. Лев Лазуркевич за купони 15 зр., о. Охримович з Лолина 17 зр. 20 кр., на котрі зложили: о. Колянковский з Велдіжа 6 зр., п. Витославский маршалок долиньский 5 зр., Витославский аптикар з Коломиї 1 зр., о. Ос. Охримович з Лолина 2 зр., кс. Гдовский лат. парох з Велдіжа 1 зр., Гадзиньский начальник двірский 2 зр. і Кришталович лікар з Велдіжа 20 кр.; др. Дам. Савчак 2 зр.; — касa ощадности в Дрогобичи 10 зр.; — др. Лучаковский з Тернополя 100 зр.; — рада громадска в Струсові 20 зр.; — Рутка з Струсова 1 зр.; сов. Бережницкий від дра Мариняка 10 зр. — Жовківска Рада пов. 30 зр.

— **Ціна білетів їзди** на державних зелізницях буде мабуть від 1. липня с. р. троха підвисшена. Є. Е. Мінїстер фінансів др. Плєнер підчас нарад над урегульованем платні урядників заявив, що дорожняні додатки будуть признані урядникам низших ранґ, а виплата наступить коли не в цьвітни, то не пізнійше як 1 липня. Дальше заявив Мінїстер, що для покритя тих видатків будуть підвисшені ціни білетів їзди на державних зелізницях. І справді правительство має на оці речинець 1 липня для заведеня нової тарифи. Щось близшого про ту тарифу ще не постановлено. Мінїстерство торговлї поручило ґенеральній дирекциї державних зелізниць єлаборат в сїй справі, т. є. яким способом можна би при помочи підвисшеня ціни білетів їзди дістати нидвишку бодай $2\frac{1}{2}$ міліона зр. Ґенеральна дирекция державних зелізниць зарядила відповідні студиї, котрих результатом був цїлий ряд внесень. Рішене тих внесень і приняте найвідповіднїйшого з них ще не наступило, бо показала ся потреба нових дослідів на тім поли. Завдане се о стілько труднїйше, що ходить тут о таку реформу, котра-б не нарушила основних засад стрефової тарифи, при котрої користи не можна суммівати ся. Важне є також заховане різниць між рухом в коротших і довших віддаленях. Доси лиш се певне, що уряд гадає завести нову тарифу від 1 липня.

— **Корова з перстенем.** Нехай собі хто не подумає, що корова на нозї носила перстень, тілько то так було: Ще в р. 1880 підчас маневрів під Шпекбах в Палятинатї один офіцир згубив дуже дорогий брилянтовий перстень на луцї. Зараз скосили луку, аби найти перстень, але не найшли. Аж тепер один тамошний селянин різав стару корову і в єї середині найшов сей згублений перстень. Зараз пригадали собі люди пригоду з перед 14 літ, віднайшли офіцира і віддали єму дорогу згубу.

— **Денникарі в гостях у львів.** Два римскі денникарі, котрі суть і поетами, заложили ся що в клїтці поміж львами напишуть поезиї, до поданих публикою римів (кінців віршів). Один звав ся Анджельо Маццолянї а другий Едуардо Факко де Ляґарда. Правда, що гарно, по італїяньски? Отже оба пішли до менажериї Кеснера і разом з ним війшли в клїтку. Ляґарда розбив собі зараз ніс о крати і кров стала єму течи, але не настрашив ся. Люди довго думали, які кінцї віршів подати відважним поетам, котрі тимчасом сиділи в клїтці, а Кеснер з батогом в руках уважав, щоби чотири льви не спробували своїх зубів на поетах. Вкінци стали поети писати вірші. Написали і відчитали. Публика била браво, а денникарі вийшли здорові з клїтки. Також і то варта знати, що львам ті поезиї зовсім не пошкодили...

## ТЕЛЄҐРАМИ.

**Париж** 17 січня. Бріссон відчитав письмо о димісиї президента і повідомив, що нинї в полудне збере ся конґрес у Версалю для вибору нового президента. Тогди дались почути голоси: „Нехай жиє социяльна демократия!" і голоси: „Нехай жиє король!"

**Париж** 17 січня. Вальдек-Руссо приняв кандидатуру на президента републики.

**Арко** 17 січня. Найдост. Архікн. Альбрехт подужав вже так значно, що перестали видавати бiлєтини.

**Паренцо** 17 січня. З нагоди понедїлкових демонстраций прийшло перед домом Ріттоси котрого уважають за хорватского аґітатора до великих розрухів, підчас котрих Ріттоса стрілив з револьвера, але не ранив нікого. Ріттосу арештовано, але відтак пущено на волю а товпа бомбардувала камінєм его хату і аж жандармерия зробила порядок.

### Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1894, після львівск. год.

**Відходять до**

| | Поспішний | | Особовий | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Кракова | 3 00 | 10·46 | 5·26 | 11·11 | 7·31 | — |
| Підволочиск | 6·44 | 3 20 | 10·16 | 11·11 | | — |
| Підвол. Підзам. | 6·58 | 3·32 | 10·40 | 11·3 | | — |
| Черновець | 6·51 | | 10·51 | 3·31 | 11·06 | — |
| Стрия | — | | 10·26 | 7·21 | 3 41 | 7·4[illegible] |
| Белзця | — | | 9·56 | 7·21 | | — |

**Приходять з**

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Кракова | 3 08 | 6·01 | 6·46 | 9·36 | 9·36 | - |
| Підволочиск | 2·48 | 10·06 | 6·21 | 9·46 | | — |
| Підвол. Підзам. | 2·34 | 9·49 | 9·21 | 5·55 | | — |
| Черновець | 10 16 | — | 7·51 | 8.13 | 1·03 | 2 3[illegible] |
| Стрия | — | | 9·25 | 9·10 | 12 46 | — |
| Белзця | — | | 8·24 | 5·21 | | — |

Числа підчеркнені, означають пору вічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. ран.

В інформацийнім бюрі ц. к. австр. зелїзниц державних у Львові ул. Третого Мая ч. 3. (Готель Імперіяль) продає ся білети полосові і окружні, пляни їзди і тариф у форматі кишеневім і дає ся інформаций в справах тарифових і перевозових. У тім бюрі, а також у такім самім бюрі у Відни (I. Johannesgasse 29) уділяє ся устних або письменних пояснень в справах служби на ц. к. австр. зелїзницях державних. О скілько підручники зізваляють, можна також засягнути інформаций що до решти австро-угорских і заграничних зелїзниць.



вся товпа як скажена — нехай і слїду не лишить ся з коршми, той собака і так не хоче нам борґувати!

Товпа, готова до злочину, пустила ся до загроженої хати і хто знає, до чого було би прийшло, коли-б тепер не з'явив ся був якийсь чоловік, що став просити та молити розъяреных людий, щоби послухати того, що він їм скаже. Був то чоловік високого росту і тонкий, з високим, свобідним чолом, чорними очима і чорним волосєм, а уста у него були тоненькі і так красно закроєні, як коли-б у якої женщини. Та й в цїлій его поставі було щось такого, що наказувало его слухати, але знов і щось гнучкого, а по его одежи з тонкого, чорного сукна і біленьким як сніг білю було видко, що він серед сеї громади єсть або зовсім чужий, або займає посеред свого окруженя якесь висше становище. Він був заразом адвокатом і лїкарем та лише що рік тому назад зайшов сюди з північних держав. Задля свого знаня і задля того, що умів собі всїх позискати, здобув він тут собі не лиш значну практику, але єго ще й зробили мировим судиєю для міста і цїлого округа.

— Панове! відозвав ся він тепер до людий, котрі на диво дуже скоро его послухали — панове, розважте, що робите! — Над нами закони Сполучених Держав, а суди як вас готові взяти в оборону від напасти других, так і других возьмуть від вашої напасти. А пан Смарт навіть вас не оскорбив — противно, він вам навіть добре зробив, бо охоронив вас від насильства, котрого наслідки могли би були неодному з вас пошкодити. Ви повинні радше бути єму вдячні — а впрочім п. Смарт єсть під кождим взглядом чоловіком честним.

— А най его чорт возьме! — відозвав ся тут той, на котрого Смарт замахнув ся був ножем — бути єму вдячним, — він чоловік честний, а о мало що не розрубав менї голови, на дві половини, як яблоко. — На сам спід у пекло его! — Пустити его з димом, така моя рада.

— Панове! Коли п. Смарт вас оскорбив — відозвав ся судия знову — то я переконаний, що він все зробить, щоби вас перепросити; ходіть за мною, підемо спокійно до него, а він нехай перепросить вас словами і нехай добровільно дасть вам тілько горівки, кілько ми єму визначимо, щоби справу залагодити — годите ся на то?

— Ну, нехай его кат возьме — годимо ся! — сказав той з близною — нехай нас почестує. Але скоро би ще колись влїзе менї в дорогу, то хиба би я не жив, коли не уткну єму ніж в само серце.

— Коби лиш мій проклятий пістолет не був спалив на капсли! — зашипів в злости тамтой другий — хороба би напала того крамаря, що продає такий лихий товар.

— Ходїть хлопцї до готелю! — Смарт нехай нас почестує, а не схоче, то нехай єму чорт сьвічку засьвітить — відозвав ся той з близною.

— До готелю — до готелю! — відозвалась весело цїла громада — мусить нас почестувати, а нї, то ми порозбиваємо єму на дрібні кусні все, що має в хатї.

Серед веселого крику посунули всї гурмою до гостинницї і хто знає, чи мирне залагодженє спору, яке предкладав адвокат, не було би довело до ще грізнїйшої колотнечі. Але Смарт знав своїх людий аж надто добре і зміркував, що скоро би він ту голоту пустив до хати, то був би зовсім в руках добре вже підпитих людий, а тогди мусїв би кождому зробити то, чого би хто забажав, коли-б не хотів виставити свого житя і своє майно на найбільшу небезпечність. Коли отже проводирі товпи підійшли до его хати, стануб він нараз з набитою рушницею на порозї та змірив ся як до стрїляня а відтак сказав, що застрілить кождого, хто би важив ся приступити.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає Адам Креховецкий

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.